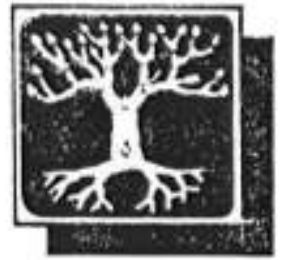

HALLANDSFARARES INFORMATION

Medlemsblad för Hallands Genealogiska Förening

Sept 1986

Årg. 1

Nr 1

Red. Sperling Bengtsson, Sördals Lyckeväg 16, 310 42 Haverdal

Redaktören har ordet:

Ett litet medlemsblad för att stärka samhörigheten mellan medlemmarna i vårt avlånga landskap. Det har varit ett önskemål allt sedan H G F bildades och härmed presenteras ett embryo till ett sådant, sedan föreningen konsoliderats, medlemsantalet betydligt ökat och - inte minst - fastare riktlinjer för ett medlemsblad dragits upp.

Det skall, som redan nämnts, stärka sammanhållningen och gemenskapen mellan medlemmarna, "så vi vet, var vi finns och vilka vi är", vilket redan är till en del genomfört med vårt gemensamma, brinnande intresse för släktforskning. I första hand, men hand i hand med detta år, likt ett älskande par, hembygdsforskning, som kanske ibland blir ett slags "biprodukt" till släktforskning. Hjälpvetenskap, om ett så ambitiöst uttryck tillåts i det här sammanhanget.

Medlemsbladet skall ge information, inte bara från styrelse och möten för de medlemmar, som av någon anledning inte kan närvara - utan stärka banden till

föreningen. Det skall också vara en kommunikation medlemmar emellan genom frågor och efterlysningar. Och givetvis svar på sådana som dyker upp för oss släktforskare, så det bör inte saknas material för den spalten, som finns i alla bra medlemsblad.

Vi skall vara överens om, att göra ett bra medlemsblad, för detta är bara ett litet smakprov till att börja med och så småningom kommer ju olika synpunkter om innehåll m.m. att strömma in från medlemmarna. Ett sådant här blad får ju inte stelna till i sina former utan måste vara flexibelt. Ta emot påverkan och impulser till innehåll och uppläggning av andra medlemsblad som kommer från andra

Hallandsfarare är benämningar på hallänningar redan på 1200-talet. I bondeståndets riksdagsprotokoll 1738-47 som finns i HGF:s arkiv, del VI 1746-47 s 821 under den 12/4 1739 ges hallandsfarare ett vidare begrepp, då även strandsittare uti Torekov, Skepparkroken, Viken, Högands Kullabodar benämns sd.

föreningar. Det vore orimligt, om så inte blir fallet, och vice versa.

Ja, detta är bara en liten enkel programförklaring från Red:s sida för att medlemmarna skall få ett litet smakprov på vad bladet kan innehålla, men för att det inte skall stelna till så kom med kritik, synpunkter och förslag till förändring och -bättring av bladet, gärna i positiv riktning.

Sperling Bengtsson

• • STUDIEVERKSAMHET • •

Prosten Hugo Eckerdal leder en kurs i släktforskning med handskrift, den påbörjades i våras. För ny kurs kan intresserade hänvända sig till Arnold Mårtensson 035/11 78 95.

=====

TILLÄGG TILL GENEALOGISKA ARBETEN

=====

Halmstadeläkten Machum (Malcolm).

I föreningen Gamla Halmstads Årsbok 1983 behandlas släkten Machum i två uppsatser över sidorna 18 till 42. På s 24 är ett tryckfel under Albert Fredriksson Machum, mantalsskrivningsåret skall givetvis vara 1674.

Ett tillägg skall göras på s 29. Här tillkommer en ej upptagen släktnedlem

f) Christina

gift 1725 10/11 med

Nicolaus Sundberg, student i Uppsala, magister 1697, rektor i

Halmstad 1699, kyrkoherde i Eldsberga 1700 12/3, kontraktsprest

1721, död 1730.

Referenser: Axel Ejwertz, Laholms Historia II s 280. GHÅ 1932 s 154.

?? Frågor ??

och

Efterlysningar

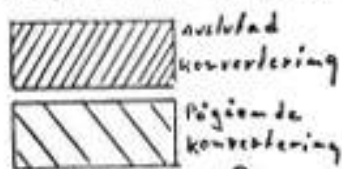
Inkom gärna med skriftliga frågor och efterlysningar till redaktionen, som styrelsen eller andra medlemmar kanske kan besvara.

Videologen och SVAR (Svensk Arkivinformation Riksarkivet).

Den videolog som finnes uppställd på vår lokal i Broktorpsgården, Kyrkogatan 12, Halmstad, kan hyras för hemlån mot en avgift av 10 kr per vecka. Den kan även användas för mikrokort (fiche).

I Ramsele 14 mil väster om Örnsköldsvik har SVAR slagit ned sina bopälar. Huvudman för SVAR är Riksarkivet och Umeå universitet i förening. Man håller på att lägga om alla mikrofilmrullar på mikrokort. I maj 1986 var detta arbete för hela Sverige utfört till hälften. Arbetet utföres länsvis. Göteborg- och Bohuslän, Skånelänet och Småland är snart färdiga. Halland är färdigt 1987-88 om allt går efter beräkning. Halland är bland de sista län som blir färdiga. SVAR har utgett en katalog över sitt färdiga material. Priset är kr 500, för föreningar lämnas rabatt. Katalog finns i HGF:s bibliotek.

- AB 01 Stockholms län
- C 02 Uppsala län
- D 04 Södermanlands län
- E 05 Östergötlands län
- F 06 Jönköpings län
- G 07 Kronobergs län
- H 08 Kalmar län
- I 09 Gotlands län
- K 10 Blekinge län
- L 11 Kristianstads län
- M 12 Malmöhus län
- N 13 Hallands län
- O 14 Göteborg & Bohus län
- P 15 Älvsborgs län
- R 16 Skaraborgs län
- S 17 Värmlands län
- T 18 Örebro län
- U 19 Västmanlands län
- W 20 Kopparbergs län
- X 21 Gästriklands län
- Y 22 Västerbottens län
- Z 23 Jämtlands län
- AC 24 Västernorrlands län
- BD 25 Norrbottens län

SVAR:s POSTADRESS ÄR:
 Box 160, 880 40 RAMSELE
 Tel. 0623/109 70
 Postgiro nr: 950692 - 4

- * Enstaka konverteringskort kostar kr 10.
- * Lån kr 2 per mån. men alla kort i ett register måste lånas.

ANVÄNDNINGSSAM

	Fa1986	Sammanfattning
Göteborgs län	400	1981
Bohus och Bohusläns län	1 600	1981/87
Skåne, rest	1 150	1981/87
Halland, Blekinge	1 150	1987/88
Värmland	420	1987/88
Östergötland	800	1988/89
Stockholm	670	1988/89
Östergötland	2 820	1988/89, 1989/90
Skt. Petersburg	20	1989

KONVERTERADE

Kronobergs län	15 412
Gotlands län	8 385
Göteborg & Bohuslän	13 890
Älvsborgs län	19 261
Skaraborgs län	17 739
Kopparbergs län	15 734
Västmanlands län	7 990
Jämtlands län	6 945
Västernorrlands län	6 875
Norrbottens län	6 149

HGF:s styrelse

Ludvig Kollberg, Halmstad
Ordförande
tel 035/373 65

Arnold Märzenzon, Halmstad
Vice ordförande
tel 035/11 78 95

Ingrid Thorén, Halmstad
Sekreterare
tel 035/12 10 74

Ivar Larsson, Tudder
Kassör
tel 0340/401 53

Ann-Marie Melin, Halmstad
Bibliotekarie
tel 035/12 63 34

Carl-Emil Agrell, Falkenberg
Klubbmästare
tel 0346/149 39

Charlotte Lindgren, Falkenberg
Vice sekreterare
tel 0346/111 80

Sperling Bengtsson, Harpeinge
tel 035/520 01

Rolf Åkesson, Knäred
tel 0430/505 47

Ethel Hammeltz, Särö
tel 031/93 52 07

som han glömt, med följande tillägg:
"Detta barn har tillkommit på grund
av mitt slarv".

Halmstads första kända gästgivare och krog

En av de första kända hotellgästerna i Halmstad var borgmästaren i Helsingör Corfitz Bream. På en Sverige-resa kom han till Halmstad den 26 september 1671. Enligt borgmästarens dagbok "Log han hos Johanna Hansdatter paa hörrned aff torffwed oc Söndergaden". I dag ligger konsums varuhus på samma hörn.

Vem var då Johanna Hansdatter? På tomten i hörnet av torget vid Storgatan och Brogatan var Jacob Jacobson Key mantalsskriven år 1647. Gravhällen i Nicolai kyrka över IAKOB IAKOBSON KEY och KARIN ANDERSDOTTER d 1640 19/11 är välbevarad och hade upptill brinnande ljus med med timglas och nedtill dödskele och tvenne korslagda benläggare, i stenens hörn återfinns man symbolerna för de fyra evangelisterna. Inskriften lyder: "HER UNDER LIGGER BEGRAFVIT ERLIG OC WELACT MAND IACOB IACOBSEN KEI FORDUM BORGER UDI HALMSTED SOM DØDE AAR 16(tomrum) DEN(--)
MED SIN KIERE HVSTRV ERLIG OC GVDFRØCTIG QVINDE KARINE ANDERSDAATER SOM DØDE AAR

En präst i mellersta Halland var inte alltid så noga, när det gällde att föra kyrkböckerna. Han blev en gång tvungen att vid årets slut skriva in ett barn,

1640 DEN 19 NOUEMBER GVD GIFVE DENNEM EN GLAEDELIG OPSTANDELSE AMEN". Enligt Halmstads domböcker dog Jacob Key år 1652. Han erhöill kungen av Danmarks privilegium att hålla vinkällare i Halmstad år 1600. Hans gård torde med hela Halmstad brunnit ned år 1619 och enligt bruket i brunna städer uppförts på samma plats. I varje fall fanns Halmstads krog och värdshus på torg-hörnet vid mantalsskrivningen 1647.

Jacob Key f ca 1575 d1652 var 2:a g m Elna Arfwedsdotter Grim. Med henne hade han 4 barn.

År 1654 12/6 hade gästgiveriet övergått till Elnas man i 2:a g Lorentz Friedrichson van der Emden i hans 1:a g.

"Elna Schotta" är tydligen upptagen som änka efter Jacob i mantalsförteckningen för år 1653 den 13 februari. Hon är ej upptagen i mantalsförteckn. 1663, varför hon var avliden. Lorentz far var holländare och hade inflyttat till Halmstad.

Lorentz Friedrichson d 1672 g 2:a g m Johanna Hansdotter Brandenburg. Hon var dotter till rådman Hans Brandenburg d i Halmstad 1671.

I mantalsskrivningen för 1663 upptas på stadskällarens tomt nr 23 enligt 1698 års tomtkarta Lorentz Friedrichson och hans "hustru Johanne Hansdaatter, Daatter: Gundel Jacobsdaatter, Piige: Inger Joensdaatter, Piige: Anne Nielsdaatter, Dreng: Anders Nielssön, Dreng: Jens

Haagensen." Av förutnämnda blir endast Gundel Jacobsdotter känd som barn till Johanne och Jacob Key. Loerntz var död 1672 då arvsskifte upprättades.

Enligt 1688 års mantalsskrivning var hustru "Johanna Lorentz" bosatt på samma fastighet nr 23 som tidigare. Hon synes ha levt ännu år 1692, då gården kallas "Lorentz källare". Johannas bror Hans Hansson Brandenburg upptas som ägare till nr 23 på tomtkartan år 1698.

Var stadens källare sedermera låg är ovisst, men av ovanstående torde man kunna sluta, att den legat vid Stora torg i hörnet av Storgatan och Brogatan under åren 1600-1698. Innehavare av källaren var:

1600-1652 Jacob Jacobson Key 2:a g m
Elna Arfwedsdotter Grim

1654-1671 Lorentz Friedrichson van der Emden 1:a g m
Elna Arfwedsdotter Grim.
Han var 2:a g m

1671-1692 Johanna Hansdotter Brandenburg

1692-1698 Hans Hansson Brandenburg

Johanna levde 1692, huruvida "källarrättigheten" att utskänka vin kunde innehållas av henne efter mannens död kan ifrågasättas, men så synes ha varit fallet den 26/9 1671 då borgmästaren i Helsingör tog husrum hos henne. Brodern Hans Hansson Brandenburg var rådman 1695-1702 och bör ha övertagit källarrätten i den av honom ägda gamla krogen. År 1685 värderades källarrätten till 1.100 daler silvermynt. (GHÅ 1951 s 88)

Det är notabelt att Halmstad hade två ledande familjer av skotskt ursprung på 1600-talet. Machum (Malcolm) och Key. Släkten Grim var måhända även av skotskt ursprung. Elnas far Arfwed Hansen Grim var tidigare byfogde i Laholm (1633-44), därefter var han "tappare" på stads-källaren i Halmstad och slutligen rådmän i Laholm 1661. Släkten fanns rikligt i Laholm och Halmstad och en skånsk adelsätt hade samma namn. (Se: Jan Raneke.) I borgerskapets rulla för 1586 förekommer en Hans Grim i Halmstad.

Halmstadsläkten Key hade en medlem Jacob Key i Strömstad och Uddevalla. (Se Halmstads domböcker 1681-86.) En annan okänd Jacob Key f 1686 d 1735 var kronofogde i Tuna län i Småland. Kända ättlingar till denne var kirurgen Einar Key f 1872, som lär kallats till Georg V:s sjukbädd, och Ellen Key internationellt känd föregångare i kvinnoströrelsen. År 1626 fick den skotska clanens huvudman Sir Donald Mackay tillstånd att uppsätta ett regemente för att under Kristian IV delta i trettioåriga kriget. Redan tidigare fanns det tydligen medlemmar av clanen Mackay i Halmstad. Nicolai kyrka i Halmstad hade ett altare vikt åt skottarnas skyddshelgon S:t Andreas. I samband med den danska drottningen Christines uppehåll i Halmstad under november 1503 framgår det att altaret var rikt. Till altaret inlöstes drottningens silvergåva till franciskanerna.

Referenser: Torsten Rehn, Hallands-posten 1986; Märta Hähnel, Halmstads

domböcker 1981-86; Svenska Släktkalendern 1936, Key; Föreningen Gamla Halmstads Årsbok, GHÅ 1946 s 69 ff, 1948 s 116, 1951 s 88; Halmstads Historia, Sven A. Nilsson, del I s 115.

Ludvig Kollberg

Gravhäll över Jakob Jakobsen Key och Karin Andersdotter,

Redaktionen ser fram emot bidrag till nästa nr av medlemsbladet.

MANUSSTOPP DEN 10/10 -86